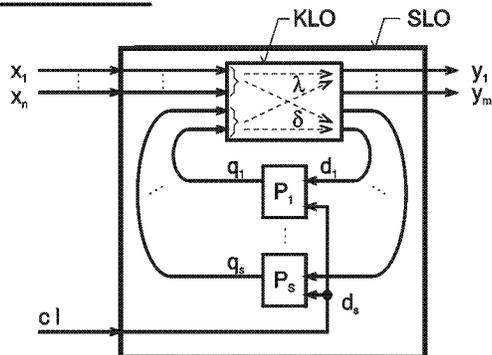

Sekvenční logické obvody

Hlavní rysy :

- hodnoty výstupních proměnných závisí nejen na současných ale i na minulých hodnotách vstupních proměnných (t.j. na sekvenci)
- informace o historii (o minulých hodnotách vstupů) je vyjádřena vnitřním stavem SLO, který je zaznamenán v paměťových členech.

Standardní struktura :

$P_1, \dots, P_s$: paměťové (klopné) obvody (PO)
 $d_1, \dots, d_s$: vstupy (buzení) PO
 $q_1, \dots, q_s$: výstupy PO (vnitřní proměnné)

Konečný automat (KA) : matem. model SLO

- šesticice : $(X, Y, Q, Q_0, \delta, \lambda)$

X .... množina možných kombinací hodnot vstup. proměnných KA; př: 3 vstup. prom. $\Rightarrow$ X obs. $2^3 = 8$ kombinací

Y .... množina možných kombinací hodnot výstupních proměnných KA

Q .... množina možných kombinací hodnot vnitřních proměnných KA (množina stavů)

Q_0 .... počáteční stav (kombinace hodnot vnitřních proměnných KA v počáteč. stavu)

δ .... stavově přechodová funkce :
 $\delta : X \times Q \rightarrow Q$ ... definuje příští vnitřní stav KA

λ .... výstupní funkce :
 a) $X \times Q \rightarrow Y$ ... typ Mealy
 b) $Q \rightarrow Y$ ... typ Moore

Formy popisu KA : - graf přechodů
 - tabulky pro δ a λ

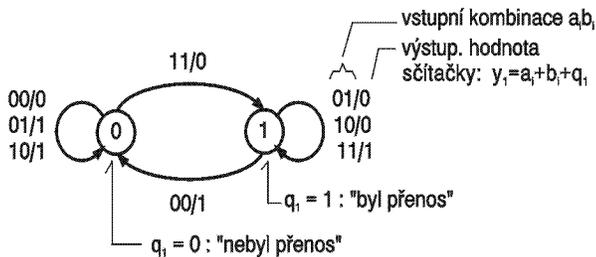
Př. : seriová sčítáčka :

- obvodové řešení (KLO) pro jeden binární řád,
- postupná aplikace dvojic bitů a_i, b_i na vstupy sčítáčky v rytmu hodinových pulsů

Automatový popis :

vstupní kombinace :	vnitřní stav :	výstupní kombinace :
$\begin{matrix} a_i & b_i & (= x_i, x_0) \\ 0 & 0 \\ 0 & 1 \\ 1 & 0 \\ 1 & 1 \end{matrix} \left. \vphantom{\begin{matrix} a_i \\ b_i \end{matrix}} \right\} X$	$\begin{matrix} q_i \\ 0 \dots \text{nebyl přenos} \\ 1 \dots \text{byl přenos} \\ \text{(generován v minul. řádu)} \end{matrix} \left. \vphantom{q_i} \right\} Q$ stačí jeden paměť člen P_1	$\begin{matrix} y_i \\ 0 \\ 1 \end{matrix} \left. \vphantom{y_i} \right\} Y$

a) specifikace δ a λ grafem přechodů :

b) specifikace δ a λ formou tabulek :

	X				X			
q_i	00	01	10	11	00	01	10	11
0	0	0	0	1	0	1	1	0
1	0	1	1	1	1	0	0	1

$\delta \dots$ přechodová f - ce $\lambda \dots$ výstupní f - ce

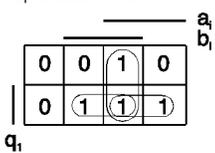
$\delta (= d_i) \dots$ LF tří vstup. proměn., které definuje buzení d_i paměťového členu P_1 (v tomto jednoduchém případě definuje rovněž příští vnitřní stav)
 př.: $q_i=1, a_i=0, b_i=0 \Rightarrow d_i=0$
 $q_i=1, a_i=1, b_i=1 \Rightarrow d_i=1$

$\lambda (= s_i) \dots$ LF tří vst. proměn., které definuje výstup s_i sčítáčky
 př.: $q_i=1, a_i=0, b_i=0 \Rightarrow y_i=1$
 $q_i=0, a_i=0, b_i=0 \Rightarrow y_i=0$

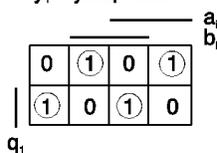
Obvodová realizace :

- mapy pro kombinační část :

d_i : buzení PO

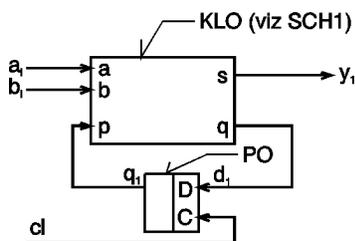
y_i : výstup SLO

-viz předchozí přednáška (schema SCH1)

ale jiné označení: zde y_i místo s
zde d_i místo q
zde q_i místo p

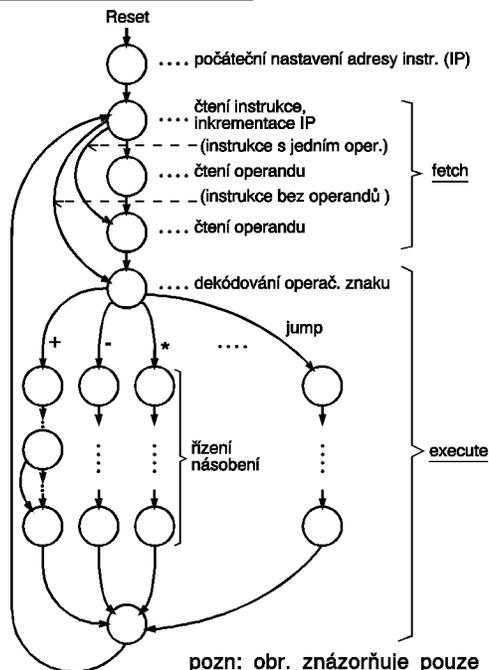
- realizace komb. části (KLO) (viz SCH1 z předešlé přednášky)
- realizace paměť. části (PO) (dle počtu vnitřních proměnných)
- propojení KLO a PO :

pozn : srovnej intuitivní přístup

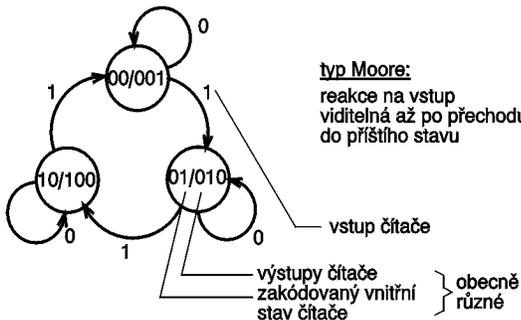
Ukázky automatů

1) řadič číslicového počítače

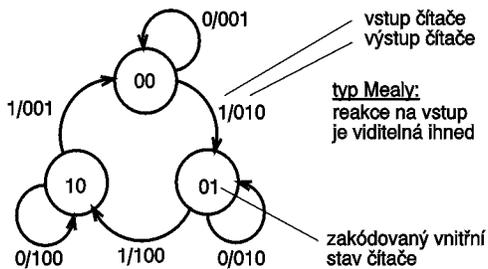

pozn: obr. znázorňuje pouze funkci řadiče, nejsou zde uvedeny jeho vstupy ani výstupy

2) Čítač mod 3: tři výstupy - 001,010,100 ⇒ tři výstupní proměnné
tři vnitřní stavy - 00,01,10 ⇒ dva klopné obvody

typ Moore:
reakce na vstup viditelná až po přechodu do příštího stavu

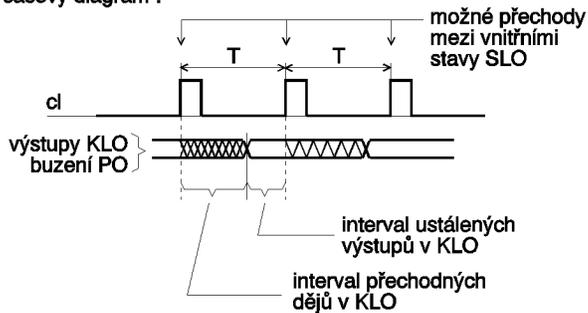
typ Mealy:
reakce na vstup je viditelná ihned

pozn.: Výstup obou čítačů je v kódu 1 ze 3.
Obvykle však bývá kódován dvojkově (00,01,10).
Pak lze v našem případě u typu Moore ztotožnit vnitřní a výstupní proměnné.

Režimy činnosti SLO

a) synchronní

- citlivost PO je podmíněna existencí hodin. pulsů ⇒ přechody mezi vnitřními stavy nastávají v okamžicích hodinových pulsů
- jeden hodin. puls umožňuje pouze jeden přechod mezi stavy
- časový diagram :

výhoda : jednoduchá implementace - není třeba eliminovat přechodné děje v KLO

pozn. : minimální hodnota T závisí na celk. zpoždění KLO a na předstihu PO

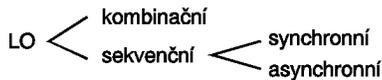
b) asynchronní

- hodinové pulsy se nepoužívají ⇒ přechody mezi vnitř. stavy nastávají okamžitě po změnách buzení paměťových obvodů PO
- změna buzení paměťových obvodů PO může vyvolat i posloupnost více přechodů mezi vnitřními stavy

výhoda : - okamžitá reakce paměťových obvodů PO,
- není potřeba generátor hodin pulsů

nevýhoda : - velmi složitý návrh vlastního automatu i jeho obvodové implementace ⇒ nebudeme se syntézou asynchronních obvodů vůbec zabývat

Rozdělení LO :

Vnitřní struktura paměť. obvodů

- bistabilní klopné obvody

typ RS :

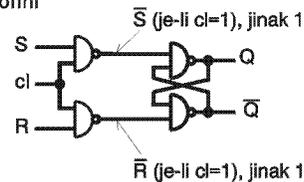
1) asynchronní

popis chování:

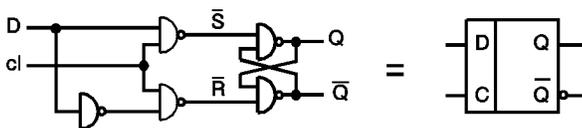
$\bar{S}$	$\bar{R}$	Q	$\bar{Q}$	pozn.:	R	S	Q	$\bar{Q}$	pozn.:
0	0	1	1	metastab.	0	0	Q	$\bar{Q}$	paměť
0	1	1	0	zápis 1	0	1	1	0	zápis 1
1	0	0	1	zápis 0	1	0	0	1	zápis 0
1	1	Q	$\bar{Q}$	paměť	1	1	0	0	metastab.

2) synchronní

typ D: synchronní (hladinový)

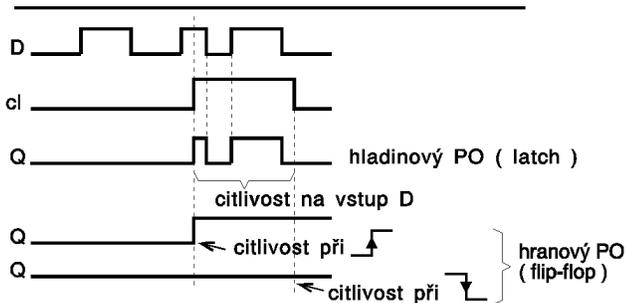
pozn.: asynchr. PO typu D neexistuje

popis chování:

D	Q	$\bar{Q}$	pozn.:
0	0	1	zápis 0
1	1	0	zápis 1

Odlišnosti v chování hladinových a hranových PO:

Součástková základna číslicové techniky

SSI (small scale integration)..... do 10^2 hradel/čip
MSI (medium scale integration).... 10^2 až 10^3 hradel/čip
LSI (large scale integration)..... 10^3 až 10^4 hradel/čip
VLSI (very LSI) ..... nad 10^4 hradel/čip

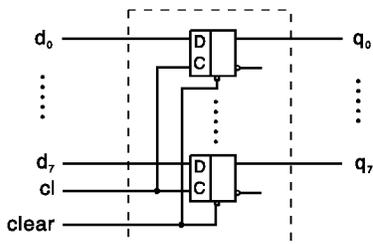
SSI - elementární logické členy:

- and, nand, or, nor, xor
- paměťové obvody D, JK, ...

MSI - často používané univerzální obvody:

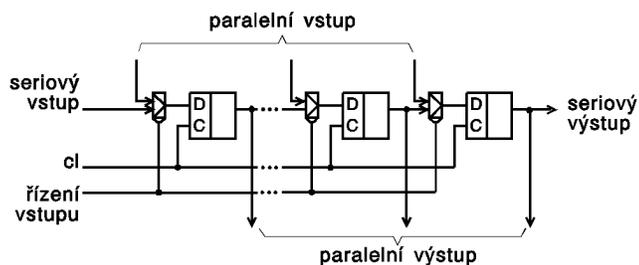
- multiplexory: 2 x 1, 4 x 1, 2 x 2, 16 x 1, ...
- čítače: mod2, mod5, mod16
- registry

a) paralelní registry (dočasná paměť)

b) seriové registry (převodníky)

- serioparalelní: seriový vstup
paralelní výstup
- paralelněseriové: paralelní vstup
seriový výstup

LSI a VLSI :

- **speciální:** mikroprocesory
mikroprocesorové řezy
paměti (ROM, PROM, EPROM, RAM, ...)
různé podpůrné obvody
- **universální** (s programovatelnou strukturou)
výhody vzhledem k SSI a MSI:
  - vyšší rychlost
  - vyšší spolehlivost
  - nižší náklady na montáž
  - nižší spotřeba elektr. energie

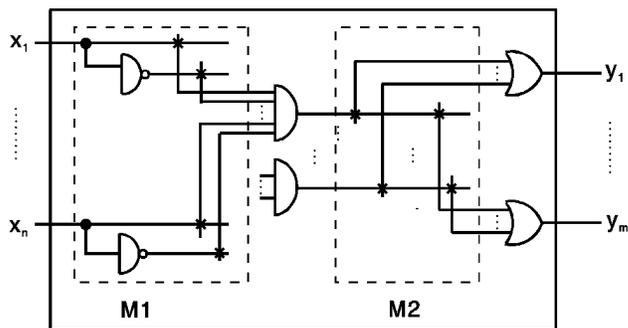
implementace:

- plně zákaznický návrh: veškeré propojení je plně realiz. již při výrobě => složitá spolupráce výrobní závod -uživatel
- polozákaznický návrh:
  - výroba - připraví polotovar
  - uživatel - propojení požadované struktury
  - PLA (programmable logic array)
  - PAL (programmable and logic)
  - FPGA (field programmable gate arrays)
  - FPLD (field programmable logic devices)

• technologie spojovacích bodů:

- tavné bipolární pojistky => jednorázové naprogramování
- elektronické spínače řízené:
  - a) transistory CMOS s izolovaným hradlem => vymazání světlem
  - b) bistabilními klopnými obvody => nutnost konfigurace po každém zapnutí elektrické energie programem z pevné paměti (EPROM). Př. XILINX

Princip PLA:

- x ..... programovatelný spoj
- M1 ... matice součinů
- M2 ... matice součtů

- Pozn.:**
- a) matematickým modelem je minimalizovaný logický výraz v součtové formě
  - b) pokud M1 je dekodér z bin. kódu do kódu 1 z 2ⁿ => paměť PROM (2ⁿ slov ā m bitů)
  - c) postupné zdokonalování struktur - doplnění paměťových členů a programovatelných zpětných vazeb: PLS (programmable logic sequencer)